

Povelja o pravima

Deset amandmana na Ustav, kasnije prozvanih Povelja o pravima, usvojeni su dvotrećinskim brojem glasova u prvom sazivu Kongresa SAD, te su ih potom ratificirale nužne tri četvrtine parlamenata saveznih država. *Nacionalni arhiv*

BUDUĆI DA SU SE MNOGI GRAĐANI BOJALI DA ĆE NOVA SREDIŠNJA VLAST OSNOVANA TEMELJEM USTAVA SAD POSTATI ODVIŠE SNAŽNA, PREDLOŽENI SU AMANDMANI ZA ZAŠTITU PRAVA GOVORA, TISKA, VJERE I DRUGIH OSNOVNIH PRAVA. DESET JE USVOJENO. DANAS SU POZNATI POD NAZIVOM POVELJA O PRAVIMA.

Prvi amandman

(ratificiran 15. prosinca 1791)

Kongres ne smije donijeti nikakav zakon koji se odnosi na ustanovljavanje religije, ili zabranjivanje njezinog slobodnog prakticiranja; ili uskraćuje slobodu govora ili tiska; ili pravo građana na mirno okupljanje, te da od Vlade traže ispravljanje nepravdi.

Drugi amandman

(ratificiran 15. prosinca 1791)

Neće se ograničavati dobro uređena garda, nužna za sigurnost slobodne države, te pravo građana da drže i nose oružje.

Treći amandman

(ratificiran 15. prosinca 1791)

Nijedan vojnik u vrijeme mira neće biti smješten ni u jednoj kući bez pristanka vlasnika, niti u vrijeme rata, osim na način propisan zakonom.

Četvrti amandman

(ratificiran 15. prosinca 1791)

Građanima se jamči nepovredivost vlastite osobe, mjesta stanovanja, dokumenata te imovine od neosnovanih pretraga i zapljena, te se neće izdati nikakav nalog za pretragu, osim temeljem osnovane sumnje, uz prisegnutu izjavu i specifičan opis mjesta koje treba pretražiti, kao i osoba ili predmeta koje treba zadržati ili zaplijeniti.

Peti amandman

(ratificiran 15. prosinca 1791)

Nitko neće odgovarati za kazneno djelo kažnjivo smrtnom kaznom ili osobito teško kazneno djelo, osim ako ga ne okrivili ili optužnicu ne potvrdi velika porota, sa izuzetkom predmeta nastalih u kopnenim ili

mornaričkim postrojbama ili u gardi u vrijeme aktivne službe tijekom rata ili sveopće opasnosti; niti može bilo tko za isto kazneno djelo kažnjivo smrtnom kaznom ili zatvorom dvaput biti suđen; niti ga se u kaznenom predmetu može prinuditi da svjedoči protiv sebe;, ili da mu se oduzme život, sloboda ili imovina bez dužnog zakonom propisanog postupka; niti će privatna imovina biti oduzeta za javne potrebe bez pravedne naknade.

Šesti amandman

(ratificiran 15. prosinca 1791)

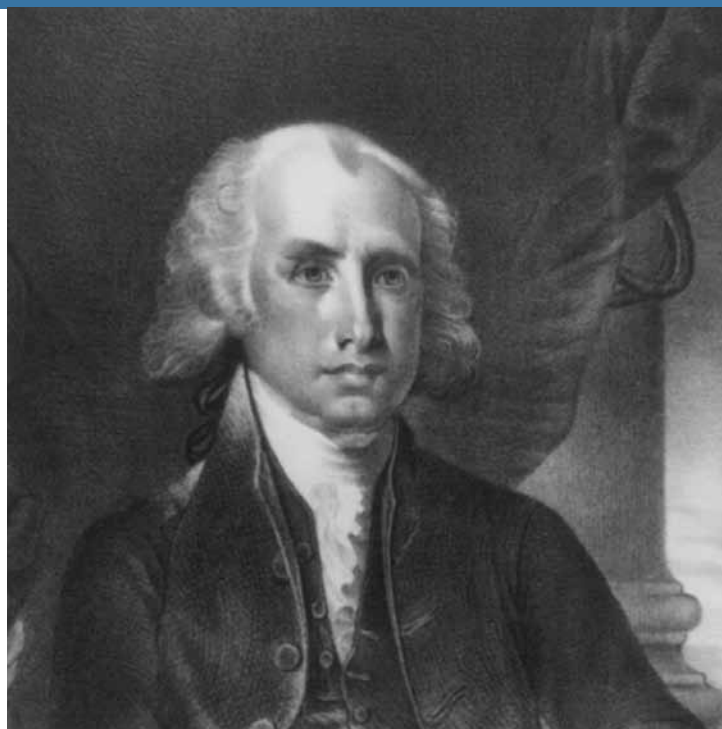
U svim kaznenim gonjenjima, okrivljeni ima pravo na javno i ekspeditivno suđenje pred nepristranom porotom savezne države i okruga prethodno utvrđenog temeljem zakona, u kojem je kazneno djelo navodno počinjeno; ima pravo biti obaviješten o prirodi i razlogu optužnice; suočiti se sa svjedocima protiv sebe; imati na raspolaganju obvezujući proces u svrhu predstavljanja svjedoka u svoju korist, te da ga u obrani pomaže odvjetnik.

Sedmi amandman

(ratificiran 15. prosinca 1791)

Kod predmeta u okviru običajnog prava, kada je vrijednost spora veća od dvadeset dolara, održava se pravo na suđenje pred porotom, i nikakvu činjenicu koju je

Potpredsjednik John Adams predsjedavao je Senatom SAD kada je taj dom Kongresa usvojio amandmane. ©AP Images

Zastupnik James Madison odigrao je ključnu ulogu u usmjeravanju amandmana kroz Kongres, a zatim zagovarajući njihovu ratifikaciju u svojoj saveznoj državi Virginiji. ©AP Images

razmotrila porota, neće ponovo razmatrati bilo kakav sud Sjedinjenih Država, osim po pravilima običajnog prava.

Osmi amandman

(ratificiran 15. prosinca 1791)

Ne može se tražiti pretjerano visoka jamčevina, niti izricati pretjerano visoke novčane kazne, niti okrutne i neobične kazne.

Deveti amandman

(ratificiran 15. prosinca 1791)

Navođenje određenih prava u Ustavu ne može se tumačiti kao negiranje ili umanjivanje drugih prava građana.

Deseti amandman

(ratificiran 15. prosinca 1791)

Ovlasti koje nisu Ustavom dodijeljene Sjedinjenim Državama, niti su zabranjene saveznom državama, rezervirane su za odnosne savezne države ili za građane.

